

UIT DE BIJBELSE WOORDENSCHAT

vertegenwending

1. “Vertegenwending” is een eigengemaakt woord, waarin gehoord kan worden:

- wenden
- en tegenwoordig zijn

en dat zijn de activiteiten die in het Hebreeuwse woord

PáNèH

aan de orde zijn.

Dit woord staat in de bijbeltekst meestal in het meervoud: PáNieJM en we kenen het ook in het Nederlands nl. “ponem”.

- ‘Wenden’ is een bewuste handeling. Je verandert niet zomaar van richting of inrichting. Achter elke handeling zit een besluit, en achter elk besluit staat een onvervuld verlangen.
- In het Hebreeuwse woord PáNèH c.q. PáNieJM gaat het om de handeling van zich wenden naar iemand of iets toe. Het instrument daarvoor is in de allereerste plaats het gezicht, het gelaat, het aanschijn, het aangezicht en zo wordt dit Hebreeuwse woord dan ook vertaald. Maar dan verdwijnt een deel van de betekenis ervan: mèt wat zich naar de ander / het andere toewendt, wordt degene die wendt tegenwoordig of present voor die ander of het andere. Het gaat om wenden èn om tegenwoordig zijn. Het maakwoord ‘vertegenwending’ roept beide betekenissen op en maakt ze tot een geheel.

Met de ‘vertegenwending’ stelt een persoon zich open, betrouwbaar en in vertrouwen voor een ander op. Met de ‘vertegenwending’ laat die persoon zich kennen. En met de ‘vertegenwending’ maakt die persoon een nieuw begin aan een gezamenlijke activiteit.

De vertegenwending is dus een handeling, geen voorwerp zoals een gelaat, gezicht of aanschijn. Wanneer een vertegenwending niet serieus genomen wordt, d.w.z. wanneer de intentionele wending naar de ander geen ontvangst krijgt, worden gelaat, gezicht of aanschijn van de *ontvanger* tot een masker, waarachter het kwaad zich verbergt. En dat veroorzaakt dat dan ook de vertegenwending als masker gezien wordt.

Vertegenwending is in het Nederlands het woord dat in de bijbel het Hebreeuwse woord PáNèH c.q. PáNieJM, dat meestal met (aan-)gezicht wordt vertaald, ontvangt.

2. Wat de woordenboeken ervan zeggen.

Als eerste betekenis noemen zij: iemands gezicht; tekstvoorbeeld:

Ex.34:35:

Zo zagen dan de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes, dat het vel van Mozes aangezicht glinsterde; derhalve deed Mozes de bedekking weer op zijn aangezicht.

Als tweede betekenis: persoonlijke tegenwoordigheid; tekstvoorbeeld:

Ex.33:14,15:

Hij(God) dan zeide: Zoude mijn aangezicht moeten meegaan om u gerust te stellen? Toen zeide Mozes tot Hem: Indien uw aangezicht niet meegaan zal, doe ons vanhier niet optrekken.

Als derde betekenis: het aanzien van een zaak; tekstvoorbeeld:

Spreuk.27:23:

Wees naarstig om het aangezicht (het aanzien) uwer schapen te kennen, zet uw hart op de kudden.

De vierde betekenis: de toegewende zijde van zaken, ook de voorkant en de voortijd; tekstvoorbeelden:

Ex.26:9:

.....en de zesde dezer gordijnen zult gij dubbel maken recht vóór (Hebr. het aangezicht) op de tent (de tabernakel).

Pred.10:10:

Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt en hij slijpt de snede (Hebr. 'voorkant' = aangezicht) niet, dan moet hij meer kracht te werk stellen, maar de wijsheid is een uitnemende zaak om *iets* recht te maken.

Deut.2:10:

En Emiten woonden te voren (Hebr.'in de voortijd' = aangezicht) daarin, een groot en talrijk volk gelijk de Enakieten.

Tenslotte wordt dit woord in het Hebreeuws toegevoegd aan talrijke voorzetsels:

* naar (het aangezicht) toe van: tekstvoorbeeld:

Lev.9:5:

Toen namen zij wat Mozes geboden had, naar de tent der samenkomst toe.

* bij (het aangezicht van): tekstvoorbeeld:

Lev.4:6:

En de priester zal zijn vinger in dat bloed dopen en van dat bloed zal hij zevenmaal sprengen vóór het aangezicht van (zie hierna) bij (Hebr. het aangezicht van) de voorhang van het heilige.

* in (het aangezicht van): tekstvoorbeeld:

Ex. 11:25:

Niemand zal voor (in) uw aangezicht bestaan, de HEERE uw God zal uwen schrik en uwe vrees geven over al het land.

* voor (het aangezicht van): tekstvoorbeelden:

Ex.7:10:

.....en Aäron wierp zijn staf neder voor Farao's aangezicht en voor het aangezicht zijner knechten.

Gen.33:14:

Mijn heere (Ezau) trekke toch voorbij voor het aangezicht zijns knechts; en ik zal mij op mijn gemak voegen naar den gang van het werk, hetwelk voor mijn aangezicht is, en naar den gang dezer kinderen, totdat ik bij mijnen heere te Seir kom.

Gen.27:10:

En gij zult ze uwen vader brengen en hij zal eten, opdat hij u zegene vóór (het aangezicht van) zijn dood.

* van voor (het aangezicht van): tekstvoorbeelden:

Gen.47:10:

En Jakob zegende farao, en ging uit van (voor het aangezicht van) Farao's aangezicht.

* van (het aangezicht van.....) weg of van.....wege: tekstvoorbeelden:

Ex.14:19:

En de Engel Gods, die vóór (het aangezicht van) het heir Israëls ging, vertrok en ging achter hen; en de wolkkolom vertrok óók van hun aangezicht en stond achter hen.

Gen.6:13:

Daarom zeide God tot Noach: het einde van alle vleesch is voor mijn aangezicht gekomen, want de aarde is door (vanwege het aangezicht van) hen vervuld van wrevel; en zie ik zal ze met de aarde verderven.

* op (het aangezicht van): tekstvoorbeelden:

Lev.10:3:

En Mozes zeide tot Aäron: Dat is het wat de HEERE gesproken heeft, zeggende: In dengenen die tot Mij naderen zal Ik geheiligd worden, en voor (op) het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden. Doch Aäron zweeg stil.

Gen.23:19:

En daarna begroef Abraham zijne huisvrouw sara in de spelonk des akkers van Machpela, tegenover (op het aangezicht van) Mamré.

Gen.1:2:

De aarde nu was woest en ledig, en duisternis op (het aangezicht van) de afgrond; en de Geest Gods zweefde op (het aangezicht van) de wateren.

* van op / boven (het aangezicht van .....) weg: tekstvoorbeeld:

Gen.23:3:

Daarna stond Abraham op van (boven het aangezicht weg van) het aangezicht zijner dode.

* tente kan dit woord PáNieJM ook het achtervoegsel áH, dat richting aan geeft, meekrijgen; tekstvoorbeeld:

Lev.10:18:

Zie, deszelfs bloed is niet binnen (aangezichtswaarts van) het heiligdom gedragen;

3. Wat vertegenwending is.

Dat kunnen we nu bij elkaar *lezen*: tekstvoorbeelden:

Ex.25:30:

En gij zult geven op de tafel brood van *veretegegenwending* voor mijn *vertegenwending*.

Ex.33:11:

En de HEERE sprak tot Mozes van *vertegenwending tot vertegenwending*, zoals een man spreekt to diens naaste.

Ex.33:14:

Hij dan zeide: Zoude mijn *vertegenwending* met u moeten meegaan om u gerust te stellen?

Gen.31:21:

En hij (Jakob) vlood, en al wat het zijne was, en hij maakte zich op en voer over de rivier, en hij zette zijn *vertegenwending* naar het gebergte Gilead.

Jes.53:3:

Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een man van smarten, en verzocht in krankheid; een (iege)lijk was als verbergende de *vertegenwending* voor hem.....

We kunnen ook de eerder geciteerde teksten zo gaan lezen.

4. a. De vertaling van het *werkwoord* PáNáH:
in de basisvervoeging, tekstvoorbeelden:

Joz.7:12:

.....zij zullen den nek *wenden* voor de *veretegegenwending* van hun vijanden.

Gen.18:22:

Toen *wendden zich* of *vertegenwendingden zich* (SV: keerden) die mannen (SV:het aangezicht) van daar en gingen naar Sodom, maar Abraham bleef nog staande *voor de veregenwending* van de HEERE.

in de intensieve vervoeging

Gen.24:31:

En hij (Laban) zeide: Kom in, gij gezegende des HEEREN, waarom zoudt gij buiten staan? Want ik het huis *aangewend*, en de plaats voor de kamelen.

in de causatieve vervoeging:

Richt.15:4:

En Simson ging henen en ving drie honderd vossen, en hij nam fakkelen en *deed (zich) wenden* staart aan staart, en deed ene fakkel tussen de twee staarten in het midden.

b. het zelfstandig naamwoord PèN, dat bijna altijd adverbiaal gebruikt wordt en meestal vertaald wordt met 'opdat niet'; tekstvoorbeelden:

Gen.3:3:

Maar van de vrucht des booms die in het midden van de hof is, heeft God gezegd: Gij zult daarvan niet eten, noch die aanroeren *afwendend dat* gij sterft.

Deut. 4:9:

Allenlijk wacht u en bewaar uwe ziel wèl, *afwendend dat* gij vergeet de dingen, die uwe oogen gezien hebben.

c. het zelfstandig naamwoord PiNNáH (afgeleid van het met PáNáH verwante werkwoord PáNáN, dat als werkwoord niet in TeNaKh voorkomt), meestal met 'hoek' vertaald;
tekstvoorbeeld:

Psalm 118.22:

De steen die de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd *van het wendpunt* geworden.

d. het bijvoeglijk naamwoord PeNieMieJ, dat met 'binneste' vertaald wordt:
tekstvoorbeeld:

I Kon.6:36:

Daarna bouwde hij het binnenste (tot het aangezicht behorende?) van de voorhof van drie rijen gehouwen stenen en een rij cederen balken.

e. het alleen ij het meervouw voorkomende zelfstandig naamwoord PeNieNieJM, afgeleid van het al eerder genoemde, in TeNaKh bñiet voorkomende, met PaNaH verwante, werkwoord PaNaN., meestal met 'parels' vertaald.

5. theologie

6. consequenties voor de bijbeltaal.